



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 28515/2023
30.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Татјане Миљуш и Татјане Ђурица, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Далиборка Марковић, адвокат из ..., против тужене Компаније „Дунав осигурање“ АДО Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Јагодини Гж 2119/2022 од 31.07.2023. године, у седници одржаној 30.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиље као изузетно дозвољеној, изјављеној против пресуде Вишег суда у Јагодини Гж 2119/2022 од 31.07.2023. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Јагодини Гж 2119/2022 од 31.07.2023. године тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Јагодини П 715/2022 од 15.07.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 27.500,00,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини П 715/2022 од 15.07.2022. године, првим ставом изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиљи на име накнаде материјалне штете исплати 9.000,00 динара са законском затезном каматом од 15.07.2022. године до исплате. Другим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати 23.300,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Јагодини Гж 2119/2022 од 31.07.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужиља тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде материјалне штете исплати износ од 9.000,00 динара са законском затезном каматом од 15.07.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, одлучено да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

По оцени Врховног суда испуњени су услови за одлучивање о ревизији тужиоца, као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Одредбама члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20) прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

Врховни суд, налази да су испуњени услови да се дозволи одлучивање о ревизији тужиле, као посебној ревизији, јер је то потребно ради уједначавања судске праксе по питању обавезе туженог да накнади тужилу материјалну штету која је настала сачињавањем захтева за накнаду штете услед штетног догађаја који је скривио осигураник туженог.

Из наведеног разлога, на основу члана 404. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући основаност ревизије у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је 23.10.2021. године у ... претрпела штету на свом путничком возилу од стране другог возила, које је у тренутку настанка штете било осигурано код туженог. Тужила је ангажовала адвоката да је заступа у поступку остваривања накнаде штете код туженог осигуравајућег друштва. Тужени је признао штету коју је тужила претрпела због поправке возила, али није признао трошкове за ангажовање пуномоћника у износу од 9.000,00 динара, а на име сачињавања и подношења захтева за накнаду штете

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да је тужени у обавези да тужилу накнади штету која представља награду адвокату за пружену адвокатску услугу, која се састоји у састављању одштетеног захтева у име тужиле и покретању поступка код тужене, јер је сходно члану 67. Устава Републике Србије загарантовано право грађанима на правну помоћ, па у ситуацији остваривања одређеног права ангажовањем адвоката за пружање стручне правне помоћи, то тужила има право да захтева од тужене који је узроковао разлог остваривања тог права да јој накнади штету. Следом наведеног, применом

одредбе члана 3. Закон о адвокатури и тарифном броју 69 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, првостепени суд је усвојио тужбени захтев.

Другостепени суд је, због погрешне примене материјалног права побијаном пресудом преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да овај трошак тужиље није био нужан, јер јој у конкретном случају није била неопходна стручна помоћ за сачињавање захтева у вансудском поступку с обзиром да тужени има обрасце за подношење одштетног захтева и у обавези је да прими сваки захтев и да о њему одлучи у одређеном року.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијским наводима тужиље указује да је другостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, погрешно применио материјално право када је одбио тужбени захтев за накнаду материјалне штете на име сачињавања захтева за накнаду штете пред осигуравајућом кућом.

Одредбом члана 154. став 1 Закона о облигационим односима је прописано да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. Штета је умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист), као и наношење другоме физичког или психичког бола или страха (нематеријална штета) - члан 155. ЗОО. Према одредби члана 185. став 1. ЗОО одговорно лице је дужно да успостави стање које је било пре него што је штета настала.

Одредбама члана 940. став 1. и 941. став 1. ЗОО прописано је да у случају осигурања од одговорности, осигуравач одговара за штету насталу осигураним случајем само ако треће оштећено лице захтева њену накнаду, а оштећено лице може захтевати непосредно од осигуравача накнаду штете коју је претрпело догађајем за који одговара осигураник, али највише до износа осигуравачеве обавезе.

Наиме, основни принцип код накнаде материјалне штете је успостављање стања које је било пре него што је штета настала, а у конкретном случају тужени је као одговорно лице дужан успоставити раније стање, сходно члану 185. став 1. у вези чланова 940. став 1. и 941. став 1. ЗОО. Тужиља је по оцени ревизијског суда имала оправдан трошак за сачињавање захтева за накнаду материјалне штете на њеном путничком возилу.

Тужиља је поднетом тужбом тражила наплату новчаног потраживања у висини награде исплаћене пуномоћнику - адвокату за састав захтева за накнаду штете по полиси осигурања штетника, о којем је тужени одлучио у вансудском поступку. Трошкови подношења овог захтева, у случају да тужени није удовољио тужиљиним захтеву и да је била покренута парница за остварење права из уговора о осигурању, остваривали би се као део трошкова парничног поступка, дефинисаних чланом 150. став 1. ЗПП и као издаци учињени поводом поступка.

Међутим, када је парнични поступак, као у овом случају, изостао због прихватања захтева оштећеног, накнада трошкова за радње предузете у претпроцесном поступку које су биле нужне може се остварити као главни захтев у посебном парничном поступку. Странци се, у поступку пред осигуравачем не може ускратити право на ангажовање пуномоћника - адвоката, јер је чланом 67. став 1. и 2. Устава

Републике Србије прописано да се сваком, под условима одређеним законом, јемчи право на правну помоћ коју пружа адвокатура, као самостална и независна служба, и службе правне помоћи које се оснивају у јединицама локалне самоуправе у складу са законом.

Зато је по оцени Врховног суда становиште другостепеног суда да тужиља није доказала нужност и оправданост предметног новачног потраживања засновано на погрешној примени материјалног права. Следом изнетог, тужени је у обавези да тужиљи накнади трошкове састављања захтева за накнаду штете у вансудском поступку, како то правилно закључује првостепени суд.

Преиначењем одлуке другостепеног суда и одбијањем жалбе туженог, потврђена је првостепена пресуда која у себи садржи и одлуку о трошковима првостепеног поступка који су тужиљи правилно одмерени и досуђени.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Тужиља је успела у поступку по ревизији па је на основу чланова 153. став 1, 163. став 2. и 165. став 2. ЗПП тужени обавезан да јој накнади тражене и одређене трошкове ревизијског поступка који обухватају трошкове за састав ревизије од стране адвоката у износу од 18.000,00 динара, као и трошкове судске таксе за ревизију у износу од 3.800,00 динара и одлуку о ревизији у износу од 5.700,00 динара, према важећој Таксеној тарифи.

Имајући у виду напред изнето, Врховни суд је на основу члана 165. став 2. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић